

Udsatte unge vil gerne tage en uddannelse

...men de skal have hjælp til at holde fokus

I Assens Kommune sætter Ungeenheden fokus på udsatte unges uddannelse. På Dannevirke Kostskole går samtlige elever op til folkeskolens afgangsprøver. Det handler om at sætte rammen: Skolen er vigtig.

AF: MORTEN REIL, JOURNALIST OG FOTOGRAF

Uddannelse er den største resiliensfaktor for udsatte unge. Det ved enhver, der arbejder professionelt med området. Men

hvordan fastholder man udsatte børn og unge i et positivt mønster, hvor de passer skolen på trods af deres udfordringer? Det kan være en både vanskelig og kompliceret opgave, forklarer afdelingsleder i Ungeenheden i Assens Kommune, Trine Wittrup.

”Bare tag det at lave en børnefaglig undersøgelse. Komplexiteten er ofte stor i sårbare familier, og det gør det svært at sætte præcise mål, som alle bakker op om. Der er så meget andet, der tager fokus. Konkrete problemer nu og her kommer ofte til at fylde frem for det at fuldføre en uddannelse et sted ude i fremtiden, siger Trine Wittrup.”

Hun har tidligere arbejdet på beskæftigelsesområdet, hvor det måske var lidt lettere. For når den unge fylder 18 år, flytter fokus sig naturligt til, hvad der skal til, for at den unge bliver selvforsørgende. Desværre har Trine

Wittrup ofte oplevet, at udsatte unge bliver tabt imellem flere stole, når én forvaltning skal tage sig af skolen, en anden af familiens trivsel, mens en tredje tager over, når den unge fylder 18 år. Derfor er hun glad for den organisationsændring, som i Assens Kommune i 2014 gav Trine Wittrup og hendes medarbejdere i den nye ungeenhed ansvaret for udsatte unge på 15-30 år.

Det flytter faktisk rigtig meget. Vi har i mange år talt rigtig meget om trivsel på servicelovsområdet, hvor uddannelse er

blevet set som en 'pind' på en liste af emner, som hører under trivsel. Det er ikke fordi, vi ikke har italesat tværfagligt samarbejde, men det er bare svært i en stor kommune. Nu har så vi lavet en organisatorisk rammesætning, hvor vi taler mere direkte til de unge: ”Og hvad skal du så - og hvordan skal vi sikre, at du får taget en uddannelse?” Det gør, at vi taler mere om uddannelse, siger Trine Wittrup.

De unge køber præmissen

I det hele taget vil lederen for Ungeenheden i Assens Kommune gerne sætte mere fokus på udsatte børn og unges uddannelse.

”Vi skal tale rigtig meget mere om uddannelse og gøre de unge klart allerede i folkeskolen, at de løber ind i problemer, hvis de ikke får taget en uddannelse. Mange af vores unge kæmper med mange forskellige udfordringer og kan hurtigt komme bagud på point i skolen også. For eksempel er skolefravær en stor problematik. Bare det at få dem til at komme i skole er et stort problem. Jeg kan også se, at nogle af vores unge identificerer sig med andre unge, der

INGEN PROBLEMER MED FRAVÆR

I hele skoleåret 2015-16 har eleverne på Dannevirke Kostskole i gennemsnit haft hver to sygedage og én dags 'ulovligt fravær' fordelt over 11 måneder. (For eksempel var der i november, december og januar ingen elever, der var 'ulovligt fraværende'.)

ikke er en del af normalområdet og ikke selv har en uddannelse, siger Trine Wittrup.” Den problematik kan forstander Charlotte Møller Pedersen fra opholdsstedet Dannevirke Kostskole nikke genkendende til. Hun modtager mange børn og unge, som er havnet i uheldige mønstre og er gået fuldstændig i stå i skolen. Men de blomstrer op, når de bliver sat i en struktureret ramme, hvor både skole og fritid er tilrettelagt med ét, overordnet formål: At gøre dem klar til en fremtid på egne ben.

På Dannevirke Kostskole er det elevernes primære opgave at gå i skole. Vi giver dem en tryk base og nogle vedholdende voksne, som altid er der til at ’skubbe på’. Og så hjælper vi dem med at finde motivationen. De har den jo, selvom om de måske har glemt den undervejs. Det handler rigtig meget om at få dem til at købe ind på præmissen om, at uddannelse er vigtig - også for dem, siger Charlotte Møller Pedersen.

Alle er enige om retningen

På Dannevirke Kostskole er pædagogikken gennearbejdet igennem 23 år og hviler på en anerkendende pædagogik, hvor både kost- og skolelærere hele tiden tager udgangspunkt i barnets ressourcer. For eksempel bygger de

individuelle elevplaner på elevens handleplan og evalueres løbende, så både udviklingen og de konkrete mål altid er tydelige. Samtidig sker hele arbejdet med de unge i tæt samarbejde med forældrene og sagsbehandleren. Her er både forældrearrangementer, formelle møder med forældre/sagsbehandler, og forældrene har et åbent tilbud om at komme og følge deres barns udvikling og skolegang, gerne kombineret med en overnatning på opholdsstedet.

”Vi har et meget tæt samarbejde med forældrene og forvaltningen. Det gør, at eleven hele tiden oplever, at alle er enige om retningen og målene. Det skaber tryghed og giver eleverne overskud til at passe deres skole, siger forstander Charlotte Møller Pedersen.”

Intet ’ulovligt fravær’ på Dannevirke

Resultaterne taler deres eget sprog. Samtlige afgangselever fra Dannevirke Kostskole går op til folkeskolens afgangsprøver (undersøgt af Rambøll 2016), hvorimod landsgennemsnittet for anbragte unge ligger på 51 procent (KL, 2016). Samtidig har Dannevirke Kostskole ingen problemer med fravær, hverken for kostelever eller dagelever fra nærområdet. I hele skoleåret 2015-16 har skolens elever

i gennemsnit haft hver to sygedage og én dags ’ulovligt fravær’ fordelt over 11 måneder. Det er tal, der imponerer Trine Wittrup fra Assens Kommune.

”Det lyder som om, at Dannevirke Kostskole har skabt et fællesskab, som de unge gerne vil være en del af. Hvor de føler, at det er vigtigt, at de kommer hver dag, siger Trine Wittrup.” Hun pointerer, at det selvfølgelig ikke er alle unge, der vil passe ind i lige netop det fællesskab, som er på kostskolen ved Haderslev. Men eksemplet er godt.

”Det er jo netop dét, det handler om - at skabe et positivt fællesskab med en fælles ramme og nogle præmisser, som både barn og familie kan købe ind på. Det er vores fælles opgave. Spørgsmålet er: Hvordan kan vi bruge Dannevirke Kostskoles erfaringer?

Hvordan kan vi blive bedre? Vi skal hele tiden blive bedre til at løse den fælles opgave, og vi skal blive bedre til at sætte fokus på uddannelse. Det er rigtig, rigtig vigtigt, siger Trine Wittrup.”

kontakt:

Trine Wittrup
Afdelingsleder for
Ungeenheden, Assens
Kommune, triwi@assens.dk

Charlotte Møller Pedersen
forstander for Dannevirke
Kostskole, tlf. 29 44 78 62

Jeg sagde til mig selv:

"Nu vil jeg lære noget!"

Lea Brøndum har indhentet flere års pensum på Dannevirke og starter efter ferien på Haderslev Realskole.

Et stærkt relationsarbejde og konstant fokus på elevernes skolegang skaber flotte resultater på Dannevirke Kostskole, hvor alle afgangselever går op til folkeskolens afgangsprøver. **Lea Brøndum fra 9. klasse** er en af dem, der har udviklet sig rigtig meget på kort tid.

AF: MORTEN REIL, JOURNALIST OG FOTOGRAF

Vi har tænkt os at starte med nogle balanceøvelser, siger Lea Brøndum og forklarer sin idrætslærer, hvordan hun og en veninde har tænkt sig at opbygge deres idrætseksamen. Vi er på opholdsstedet Dannevirke Kostskole ved Haderslev, hvor alle afgangselever går op til folkeskolens afgangsprøver - uanset hvilket faglige niveau, de i sin tid startede på skolen med. Lea Brøndum er en af dem, der har rykket sig meget. Hun begyndte på skolen for halvandet år siden og siger selv, at hun i dag deltager 'helt vildt meget mere' i timerne end på sin gamle folkeskole på Fyn.

Dengang blev jeg holdt udenfor og turde ikke sige eller gøre noget i timerne. Jeg følte bare, at jeg var dum til det hele. Og hos plejefamilien brugte jeg alle mine penge på slik og lå på sengen hele dagen og så film, siger Lea Brøndum. Sådan er

det ikke på Dannevirke Kostskole, og hendes egen fysiske og mentale udvikling kommer til at indgå i idrætseksamen, hvor temaerne er 'kropsbasis' og 'fysisk træning'.

Det var en befrielse at starte på Dannevirke. Hernede sagde jeg til mig selv: 'Nu vil jeg lære noget!' Nu laver jeg alle lektierne og har indhentet de andre. I matematik startede jeg fx på 4. klasses niveau, men nu sidder det meget bedre fast i mit hoved. Jeg har også tabt 10-15 kilo, fortæller Lea Brøndum.

Eleverne skal selv tage første skridt

Den forandring kan hendes fysiklærer, Tommy Rasmussen, nikke genkendende til. Ifølge ham har Lea gennemgået et udviklingsforløb, som både er helt individuelt og samtidig ganske typisk. Han forklarer, at det er meget forskelligt, hvilken pædagogisk tilgang der virker i forhold til den enkelte. Det vigtige er, at eleven hurtigt bliver tryk og finder motivationen til selv at yde en indsats.

Det handler meget om at stille krav og samtidig holde eleverne i hånden indtil det punkt, hvor de kan selv. Vi anerkender altid, hvem de er, og hvad de hver især kæmper med - men det ændrer ikke på, at de selv skal tage skeen i den anden hånd og tro på, at de kan lære noget, siger Tommy Rasmussen.

De voksne skubber på

På Dannevirke Kostskole starter nye elever typisk i en basisklasse med to

**SÅ MANGE ANBRAGTE
UNGE GÅR OP TIL
FOLKESKOLENS
AFGANGSPRØVER:**

På landsplan: 51 %

(KL, 2016)

På Dannevirke Kostskole: 100 %

(Ramboll, 2016)

På Dannevirke Kostskole har Lea Brøndum fået mulighed for at fokusere på sin skolegang.

På Dannevirke Kostskole oplever eleverne en struktureret hverdag, hvor både kost- og skolelærere tager sig tiden til at støtte op om elevernes skolegang.

lærere og 8-16 elever på 0.-8. klassetrin. Her prioriteres relationsarbejdet højt, og 80 procent af undervisningen er individuelt tilrettelagt.

Senere venter afgangsklassen, hvor undervisningen minder mere om den klasseundervisning, eleverne møder på ungdomsuddannelserne. Forstander Charlotte Møller Pedersen forklarer:

På Dannevirke arbejder vi meget bevidst med at lære børnene at 'gå' i stedet for at 'undgå'. Vi tror på, at alle børn har motivation og ambitioner. De vil gerne tage en uddannelse. De vil gerne lykkes her i livet. Mange af vores elever har bare manglet nogle rammer og vedholdende voksne til at skubbe på, når det er svært. Det er det, vi giver dem. Det handler også meget om involvering - om at vi prioriterer at være sammen med børnene i alle deres vågne timer, siger Charlotte Møller Pedersen.

Alle går op til folkeskolens afgangsprøver

Her på den lille kostskole tæt på Haderslev oplever eleverne en tryk og struktureret dagligdag. Kost- og skolelærere arbejder tæt sammen, og der er en klar sammenhæng mellem elevernes handleplaner, elevplaner og skolens

OM DANNEVIRKE KOSTSKOLE

Dannevirke Kostskole er en social-pædagogisk kostskole godkendt som opholdssted med intern skole for udsatte børn og unge. Kostskolen har ét overordnet mål: At styrke den enkelte elevs muligheder for at skabe en god fremtid. Udgangspunktet er:

- En tryk base
- Et struktureret skole- og fritidsliv
- Et tæt forældresamarbejde.

Lea Brøndum og en god veninde forbereder sig til afgangsprøven i idræt.

I afgangsklassen på Dannevirke Kostskole foregår undervisningen som almindelig klasseundervisning, men med færre elever i klassen.

pædagogiske virke. Det giver resultater. Dannevirke Kostskole får med jævne mellemrum konsulentfirmaet Rambøll til at måle de langsigtede effekter af et elevophold. Undersøgelserne viser blandt andet, at samtlige af skolens tidligere elever (igennem 23 år) har gennemført grundskolen. Til sammenligning går 51 procent af landets anbragte unge hvert år op til folkeskolens afgangsprøver (KL's nøgletal, 2016). Kostskolens elever opnår endda samme karakterer som landsgennemsnittet, selvom også skolens svageste elever finder vej til Dannevirke Kostskoles eksamensborde.

Vil gerne lære mere

Dannevirkes kostafdelingsleder, Cita Christesen, forklarer, at skolen hele tiden holder fokus på elevernes udvikling. Både den faglige og sociale.

Vi prøver hele tiden at udfordre eleverne i deres nærmeste udviklingszone. Det gælder også en elev som Lea, der efterhånden klarer sig fint

på det faglige. Hun er ved at være klar til nye udfordringer, siger Cita Christesen. Efter ferien starter Lea Brøndum derfor på Haderslev Realskole, men bliver boende på Dannevirke Kostskole.

Det er en ordning, som vi har foreslået, og som både forvaltningen og Leas mor bakker op om. Lea kunne sådan set godt gå i 10. klasse på Dannevirke, men hun skal jo ud at klare sig selv på et tidspunkt, og realskolen er et godt næste skridt. Det kommer helt sikkert til at kræve både sved og tårer, og der skal vi så være baglandet, siger Cita Christesen. Selv glæder Lea Brøndum sig til den nye hverdag og har også planer på sigt.

Jeg tror, det bliver lidt hårdere næste år. Men det skal nok gå. Jeg er ikke så bange for sige noget og har fået det meget bedre. Jeg vil gerne lære noget nu. Og jeg regner med, at jeg skal på HF om et år. Måske kunne jeg godt tænke mig at blive pædagog engang. Men det kan også være, at det bliver noget helt andet, siger Lea Brøndum. ◊

OM PÆDAGOGIKKEN PÅ DANNEVIRKE KOSTSKOLE

Pædagogisk står Dannevirke Kostskole på et metodegrundlag med tre søjler, hvor William Glassers realitetsteori og Poul Nissens involveringspædagogik kombineres med anerkendelse og fokus på den enkeltes ressourcer. I det daglige udmøntes pædagogikken i fire hovedprincipper:

- **Involvering** - følelsesmæssigt engagement i det enkelte barn
- **Social ansvarlighed** - at opnå en positiv identitet
- **Selvstændig tænkning** - at 'gå' i stedet for at 'undgå'
- **Relevans** - en relevant og meningsfuld hverdag.

EVALUERING OG DOKUMENTATION

Dannevirke Kostskole evaluerer løbende effekten af indsatsen:

- De langsigtede effekter måles (bl.a. af Rambøll) på, om kostskolens tidligere elever gennemfører uddannelser og kommer i job - og i øvrigt oplever at have fået brugbare 'redskaber' til voksenlivet.
- De kortsigtede effekter dokumenteres via individuelle elevplaner, ICS-rapporter, skoleudtalelser, psykologudtalelser, udredninger, logbogsskrivning, statusmøder, hjemmebesøg m.m.
- I det daglige pædagogiske arbejde anvendes evalueringsredskabet "Læringskalkulaen" (LRS) for at måle, om læring/udvikling finder sted hos eleven.

» *Det kommer helt sikkert til at kræve både sved og tårer, og der skal vi så være baglandet.*